

Intressanta fjärilar noterade i Trosa, Mörkö området 1999:

Numrering och namn enligt: Catalogus Lepidopterum Sueciae: version 2. -1 Svensson, H Elmquist, Bert Gustavsson, Hans Hellberg, Lars Imby och Göran Palmqvist. Naturhistoriska Riksmuseet 1994.

Rapportörer: Håkan Elmquist (EQTS), Göran Hagerum (HGNS), Per-Olov Kall (KPOS), Jesper Lind (URS), Göran Liljeberg (LGÖS), Janne Sjöstedt (SJTS)

Sammanfattning:

Året 1999 har varit ett givande fjärilsår i Trosa området med många nya områdesfynd dock inget nytt landskapsfynd. Tyvärr innebär det att en sedan några år trevlig tradition är bruten.

Vädret har varit varmt och gynnsamt men också torrt. Trots det varma vädret var det under juli-augusti ovanligt individfattigt. Den torra och varma sommaren har troligen gjort att många puppor torkat ihjäl vilket kan ha bidragit till att minska vissa arters numerär.

Under året har migration inträffat under minst 3 olika perioder. Under den första perioden i juni noterades ett fåtal Amiral fjärilar (*Vanessa atalanta*) samt enstaka gammalflyn. Den andra perioden som medförde migration inträffade i slutet av augusti och första dagarna i september då bl.a årets mest spektakulära migrant inom området dök upp nämligen ett överraskande fynd av **Rhometra sacraria**. En fjäril som påträffades av Göran Liljeberg på ljus på tomten, Björkbacken, Västerljung.

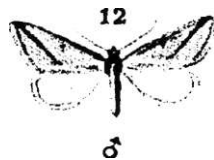

Bild 1: Svavelgul långbensmätare - *Rhometra sacraria* (L).

Ur Nordström, Wahlgren och Tullgren, "Svenska fjärilar" (1941)

Dessutom påträffades ett ex av (Åkervindesvärmare) *Agrius convolvuli* samt ett ex av *Authographa mandarina* samt mängder av (Gammalflyn) *Authographa gamma* under denna period. Den sista migrationsperioden som också medförde de flesta migranterna till Trosa området inträffade med början i andra veckan av september och pågick fram till början av oktober då bl.a ytterligare ett ex av vardera *Agrius convolvuli* samt *Authographa mandarina* påträffades. Utöver det påträffades 4 ex av *Protoschina scutosa*, dessutom andra troliga migranter såsom *Ohlogophora meticulosa*, *Aporophyla lutulenta*, *Agrotis ipsilon* och ett stort antal *Authographa gamma*, *Xestia C-nigrum* och *Dicsestra trifolii* under samma period. Under denna period var även amiralfjärilen allmän. Ett stort antal andra generationsfjärilar eller migranter dök också upp under september bl.a *Mimas Tiliae*, *Thyatira batis*, *Caradrina morpheus*, *Hypena crassalis*, *Scotopteryx chenopodiata*, *Campaea margaritata* samt *Galleria melonella* noterades.

För området har en ny dagfjäril noterats (Svavelgul höfjäril) *Colias palaeno* (inte oväntat) men något mer fynd av (Hagtornsfjäril), *Aporia crataegi* har inte gjorts trots eftersökningar vid lämplig tid på Askö. Däremot har aspfjäril konstaterats på Askö och även på flera andra nya lokaler.

Förra året hittades en ny intressant lokal för säckspinnare vid Jägarhult. I år har lokalen besökts igen med fynd av bl.a följande arter *Canephora hirsuta*, *Achantophyce arta* samt *Sterrhopterix fusca*.

Nya arter för Trosa/Mörkö området är: *Sterrhopterix fusca* (*hirsutella*), *Synanthedon formicaeformis*, *Galleria melonella*, *Donacula mucronella*, *Evergestis extimalis*, *Colias palaeno*, *Rhometra sacraria*, *Acasis viretata*, *Nycteola degenerana*, *Authographa mandarina*, *Aporophyla lutulenta* och *Agrotis ipsilon*,

Då det gäller småfjärilar kan ett nytt fynd av *Oncocera semirubella* vid Torsåker tala för att arten är fast förekommande på lokalen och ej migrant som angavs i föregående års rapport.

Nedan följer en mer komplett lista över årets intressanta fynd samt uppföljning av några fynd från 1998. (fet text för troliga migranter).

172 - Bruandia norvegica: Enstaka säckar hittade på granstammar vid Jägarhult 1/5 och 7/5. (LJRS)
176 - Acanthophysce atra: 7 säckar hittades 1/5 Jägarhult. Tre hanar kläcks 14/6,15/6 och 22/6. (LJRS)

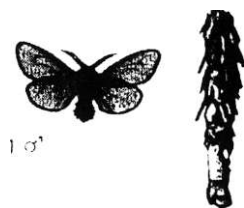

Bild 2: Svartgrå säckspinnare - *Acanthophysce atra* (L). Imago och säck.
Ur Gullander "Nordens Svarmare och Spinnare" (1963)

177 - Pachythelia vilosella: En säck hittad i sept 97 vid Frillingsmossen kläcks och blir en hona 18/5-99. (LJRS)

178 - Canephora hirsuta: 1 hansäck (larv) 7/5 och 8 säckar (2 hanar (puppor) och 6 honor (larver)) 13/6 Jägarhult. Hansäckarna sitter lågt 1-2 dm över marken medan honorna sitter mellan 1 och 2.5 m gärna uppe på trädstammar. Samtliga honor kläcktes 2.a veckan i juli och 1 hane kläcktes första veckan i juli. (LJRS)

180 - Sterrhopterix fusca (hirsutella): ca 25 säckar hittas 1/5 . Huvuddelen av säckarna är hanar. De kläcktes 12/6-21/6. Kläckningstiden är på kvällen mellan 20.30-21.30. Hanarna är då snabbt ute ur puppan och är på vingarna inom 15 min Ny för området (LJRS)

1000 - Zeuzera pyrina: 1 ex 13/7 Torsåker, 1 ex 20/7 Trosa. Några fynd även i år. (LJRS)

1004 - Apoda limacodes: 6-8 ex 10/7 Askö (URS)

1437 - Sesia apiformis: 1 ex hane 12/7 Jägarhult/Tullgarn hävas då den kommer flygande vid 12 - tiden. (LJRS)

1441 - Synanthedon spheciiformis: 1 ex 19/6 Trosa på feromon kl 12.00. (LJRS)

1443 - Synanthedone myopaeformis: 1 ex 19/6 Trosa på feromon kl 10.15. 1 ex 10/7 Trosa på feromon. (LJRS)

1444 - Synanthedone formicaeformis: 2-3 ex 13/6 Trosa på feromon. De kommer sent på eftermiddagen kl 15.45-17.00 trots mulet väder. Flera försök under juni och juli ger inga fler ex troligen beroende på att vindriktningen från lämpliga biotoper inte var den rätta vid senare försök. - Ny för området. (LJRS)

1503 -Galleria melonella: 1 ex 12/9 St Uttervik (HGNS), 1 ex 20-22/9 Jägarhult (LJRS). - Ny för området. Migranter eftersom sena ex ?

1512 - Oncocera semirubella: 1 ex 13/7 Torsåker på ljus. På samma lokal som förra året talar för att arten är fast förekommande i närheten och inte en migrant. (LJRS)

1588 - Donacula mucronella: 2 ex 13/7 Torsåker på ljus. Ny för området (LJRS)

1651 - Evergestis extimalis: 1 ex 9/9 Jägarhult. Ny för området (LJRS)

1676 - Microstega hyalinalis: 1 ex 16/7 Trosa på ljus. (LJRS)

1707 - Adscita statices: 1 ex juli Askö N. (LJRS)

1731 - Aporia crataegi: Trots besök på Askö i lämplig tid kunde inga ex hittas i år. (LJRS)

1737 - Colias palaeno: 1 ex juli Torsåkersvägen. Ny för området. (LGÖS)

1745 - Limenitis populi: 1 ex hona 10/7 Askö. Ny för lokalen (LJRS). 1 ex hona juli Trosa (HGNS). 1 ex juli Giesekvarn. 1 ex juli Torsåker. 1 ex juli Erikslund (LGÖS). 4 -5/9 hittas 6 st färskas hibernakel ("larvhus") på Askö (EQTS, HGNS, KPOS, LGÖS, URS)

1752 - Vanessa atalanta: 1 ex 19/6, Trosa, Sdm (LJRS). 1 ex juni, St.Uttervik (HGNS). 1 ex juni Björkbacken, Västerlång (LGÖS). Stort antal ex noteras bl.a på bete i Trosa området under september och början av oktober. (LJRS)

1753 - Cynthia cardui: 1 ex sept St.Uttervik (HGNS)

1792 - Maniola jurtina: 10 ex slutet juli Tofsö. Fastlandsfynd. (SJTS).

1839 - Drepana falcataria: 1 ex 16-18/9 St.Uttervik. Sent ex. (HGNS)

1843 - Thyatira batis: 1 ex 23/9 Jägarhult. Sent ex andra generation eller migration? (LJRS)

1844 - Habrosyne pyritoides: 1 ex 10/7 Askö, 2 ex 13/7 Torsåker (LJRS). 1 ex juli Björkbacken, Västerlång (LGÖS). Årlig senaste tre åren.

1857 - Comibaena bajularia: 10 ex 10/7 Askö. (LJRS)

av juli. Detta trots att vädret var varmt och gynnsamt. De två övriga larverna gick fram till förpuppning i augusti. De förpuppade sig mellan samman spunna blad. Inget exemplar kläcktes under 1999. Larverna matades med *Populus tremula*. Ingen skillnad i hur larverna föddes upp kunde noteras för de som övervintrade som små larver respektive puppa. Från samma burk gick larver till tidig övervintring respektive fram till fullvuxen larv och sedan puppa. Samtliga ägg och larver förvarades utomhus under hela uppfödningen. (LJRS).
3 ex juli/avg Utnäset 2:a lokalen inom området.(EQTS,LGÖS)

2257 - *Atolmis rubricollis*: 2 ex 10/7 Askö (LJRS)

2293 - *Herminia lunalis*, (*tarsiplumalis*): 1 ex 12/7, 2ex 15/7, 1 ex 16/7, 1 ex 17/7 och 1 ex 21/7 Trosa. Verkar ha etablerat sig på lokalen. (LJRS)

2306 - *Hypena crassalis*: 1 ex 19-20/9 St.Uttermvik. 2:a generation?(HGNS)

2308 - *Hypena rostralis*: 1 ex 30-31/5 Trosa (URS).

2322 - *Catocala sponsa*: 1 slitet ex 4/9 Askö. Första fyndet på ön. (KPOS,EQTS,HGNS,LGÖS)

2331 - *Deltote uncula*: 3 ex 13/6 Jägarhult på dagen. Ovanlig inom området. (LJRS)

2346 - *Nycteola degenerana*: 1 ex 21/5 Trosa. Ny för området. (LJRS)

2354 - *Polychrvsia moneta*: 1 ex 13/7 Trosa. (LJRS)

2358 - *Autographa gamma*: Fynd av arten fördelar sig på tre perioder minst juli, aug (mkt rikligt) och sept (LJRS). Största antalet noterades på en klöverfält > 200 ex 19/8 Stockvik, Trosa (HGNS, URS).

2362 - *Autographa mandarina*. 1 ex 2/9 Trosa, 1 ex 21-22 /9 St.Uttermvik. För första gången på många år (sedan 1986) har arten varit vanlig i Sverige. Ännu roligare att några exemplar har letat sig ända till Sdm kusten. Nv för området. (HGNS)

2372 - *Panthea coenobita*: Mindre allmän i år. Totalt 3 ex 13-20/7. 1 hona infångades 20/7 Trosa. Den tas in för äggläggning. Honan lägger 30-40 gula ägg i klumpar den 22/7. Larverna kläcks efter 7-10 dagar och förpuppar sig efter att den spunnit in sig i en brun och tät kokong. Förpuppning sker i september. Larven lever på både gran och tall men verkar föredra gran. (LJRS)

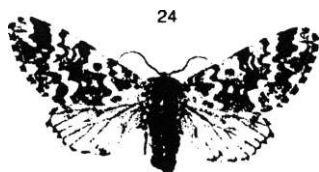

Bild 4: Munkfly - *Panthea coenobita* (Esp)
Ur Skou, "Nordens Ugler" (1991)

2375 - *Moma alpium*: 10 ex 10/7 Askö. (LJRS)

2404 - *Phlogophora meticulosa*: 1 ex 30/9 Trosa. På ljus (URS), 1 ex 18/8 Björkbacken, Västerljung på bete (LGÖS). Troligen migrerande ex?

2419-*Apamea oblonga*: 1 ex 24/7 Trosa. (LJRS)

2453 - *Amphipoes lucens*: 1 ex 23/9 Jägarhult. (URS)

2460 - *Hydraecia nordstroemi*: 1 ex 17/9 Trosa. Ovanlig i år. (LJRS)

2475 - *Arenostola phragmitidis*: 1 ex 24/7 Trosa. 3:e fyndet inom området.(URS)

2483 - *Caradrina morpheus*: 1 ex 9/9 Jägarhult, Sdm. 2:a gen? (URS)

2494 - *Cucullia absinthii*: 10 larver slutet augusti i Trosa industriområdena lokalen (LGÖS). 1 ex 14/7, 1 ex 15/7 Björkbacken, Västerljung (LGÖS)

2518 - *Brachionvcha nebucesosa*: En allmän Qäril där honan ses relativt sällan. En hona infångas 9/4 Tullgarn och tas för äggläggning. Honan lägger 10/4, 20-25 gröna ägg som efter några dagar ändrar färg till rödbrun (vilket anges i olika böcker som äggens färg). Larverna förpuppar sig i slutet av juni.

2520 - *Aporophyla lutulenta*: 1 ex 12/9 St. Uttermvik - Nv för området.(HGNS)

2522 - *Litophane ornitopus* : 1 ex 16/9Trosa. Höstfynd 3:e fyndet inom området. (URS)

2537 - *Polymixis polymita*: 2 ex 16/8 Stendörren. (EQTS,LGÖS), 1 ex 17/8 och 1 ex 24/8 Björkbacken Västerljung (LGÖS)

2546 - Conistra rubiginea: Flera höstfynd (ovanligt) 17/9 och 20/9 Trosa, ljus (LJRS)

2555 - Xanthia citrigo: 3 ex Askö 4/9 (KPOS,EQTS,HGNS,LGÖS). 1 ex vingfynd 24/9 Jägarhult.(LJRS). 2- 5:e fynden inom området.

2562 - Diloba caeruleocephala : Totalt 12 ex 13/9 - 7/10 (varav 3 honor) Jägarhult. Totalt 7 ex 6-17/10 Trosa. (LJRS). 1 ex 3/10 Trosa (HGNS). I år ett stort antal ex.

2643- Agrotis ipsilon: 1 ex 23/9 Jägarhult. (LJRS). 1 ex 12/9 St.Uttervik.(HGNS). 1 ex 22/9 Björkbacken, Västerljung (LGÖS). Migrant och ny för området.

2652 - Standfussiana lucerneae: 1 ex 4/9 Askö. 2:a fyndet inom området. (EQTS,HGNS,KPOS,LGÖS)

2663 - Epilecta linogrisea: 2 ex 12/8 Utnäset. Ny lokal. (EQTS,LGÖS)

2706 - Naenia typica: 20 larver 1/8 på Parasollblad (Astibloides tabularis). Kläcktes under hösten. Björkbacken, Västerljung. (EQTS,LGÖS). 10 larver 21/8 på pepparrot Utnäset. (EQTS,LGÖS) 2:a - 3:e fyndet inom området.

2708 - Pyrrhia umbra: 1 ex hona 19-20/9 St.Uttervik. (HGNS)

2713 - Protoschina scutosa: 2 ex 6/9 Björkbacken, Västerljung (LGÖS), 1 ex hane 9/9 Trosa (LJRS), 1 ex 12/9 St. Uttervik (HGNS)

Bild 5: Svartfläckigt knöflfly - Protoschina scutosa (Den & Schiff)
Ur Gullander: "Nordens nattflyn" (1971)

Kommentar till föregående års rapport:

DEMENTI:

1708 - Zygaena osterodensis:

I förra årets rapport rapporterade jag ett fynd av denna art vid Klacka Sandvik 30/7. Detta fynd har visat sig vara en felbestämning som framkom efter tips från Nils Hyden samt bestämnings hjälp från Göran Palmqvist.. Fyndet var ett abberant exemplar av Zygaena viciae och skall därför strykas från listan över funna storfjärilar från Trosa -Mörköområdet. (LJRS)

Kommentarer om kläckning av fjärilar nämnda i 1998 års rapport:

1857 - Comibaena bajularia: Förra året rapporterades om uppfödning av denna art från ägg. Samtliga larver dog under övervintringen som små larver. (LJRS)

1859 - Clorissa viridata: Förra året rapporterades om uppfödning av denna art från ägg. Ett stort antal ex kläcktes i mitten av juni. (LJRS)

2131 - Apocheima pilosaria: Förra året rapporterades om uppfödning av denna art från ägg. Ett dussin ex kläcktes i slutet av mars början av april. Lockningsförsök med honor gjordes utan att några hanar lockades, konstigt redan parade? (LJRS)

2709 - Heliothis armigera: Förra året rapporterades om uppfödning av denna art från ägg. Av de 11 ägg som lades utvecklades endast en larv som sedermera gick fram till en fullbildad fjäril. En hane kläcktes 29/3 efter att puppan förvarats inomhus. Är detta den först kläckta H.armigeran i Sverige ? (LJRS)

Jesper Lind 000109